

# SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani velja:

Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za jeden mesec 1 gl. 40 kr.

V administraciji prejemani velja:

Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za jeden mesec 1 gl.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) v sprejema upravnistvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-števil. 74.

Štev. 62.

V Ljubljani, v četrtek 16. marca 1899.

Letnik XXVII.

## Glumači.

V severozapadnem kotu češke dežele so se od nekdanj zbirale nevihte, ki so divjale po Avstriji. In sedanji že dveletni notranji krizi, ki slabi vso državo, je zopet vzrok narodnostni prepir na Češkem. Po zdravi pameti bi se moralo zlo ondi izkoreniniti, koder se je najgloblje ujedlo v državno telo. V tem slučaju toraj na Češkem. Toda liberalni Nemci več ne poznajo zdrave pameti in logičnih pravil. Sklenili so, da se sedaj ne udeležijo obravnav v češkem deželni zboru, ker vlada ni preklicala jezikovnih naredeb, ker podpira Slovane na škodo Nemcem in ker češka večina v zvezi s konservativnimi veleposestniki že od leta 1890 zavrača vsako opravičeno nemško zahtevo. Konečno se v svoji izjavi zavarujejo proti vsakemu očitjanju, da bi bili pod vplivom radikalnih teroristov.

S to izjavo so nemški vodje povedali vsemu svetu, da so že skrajno smešni, malenkostni, otročje svojeglavni in politični glumači. Vsaki hip zahtevajo, da se narodnostno vprašanje v Avstriji reši edino le državnim zakonom. A ko je minolo leto desnica predlagala, naj se izvoli odsek, ki bode sestavil takov zakon, gromela je nemška levica proti predlogu. Ko je minolo leto grof Thun povabil nemške zaupnike v posvete glede narodne sprave na Češkem, ostali so doma. Ko je te dni grof Thun bival v Pragi, da bi ugledil pot pravnim obravnavam, odgovarjali so: non possumus. Sedaj se levičarska glasila jezé nad grofom Thunom, ker se je »držnil« sklicati deželni zbor češki, dobro vedo, da se bodo Nemci kujali. Vse to kaže, da so voditelji v največji zadregi, da so pod

vplivom radikalnih teroristov, v brzdi Wolfove klike.

Naravnost smešni pa so v svoji jezi proti vladi. Z raznimi sredstvi so zanesli med širše slojeve narodno nestrpnost, s huronskim krikom napolnjevali svet o zatiranem nemštvu ter vladi očitali, da potiska Nemce v kot.

Ko pa se je te dni raznesel glas, da utegne vlada s pomočjo § 14 izdati jezikovni zakon, ki bi se v bistvu vjemal z nemškimi zahtevami, zopet kričé, da je vlada po izdajici izvohala njihove postulate. Kdo naj razume te duhove! Programi imajo vendar ta namen, da se izvrše. Češki Nemci pa bojazljivo skrivajo svoj program pred vlado in svetom. Zmernejši možje bi šli radi v deželni zbor ter pričeli nove obravnave o spravi, toda strah za mandate, na katere prežé radikaleci, jim je zašel v peté, da se ne ganejo z mesta.

Radikalna klika vrgla jim je zanjke okolu vratov ter jih tira za sabo. Zato iznova naglašamo, da se nemški voditelji ne boré za nemštvo in proti jezikovnim naredbama, temveč za politično moč, za strankarsko gospodstvo, katero so zgubili. Zato hočejo prepri, zato naj trpi prebivalstvo, naj trpita država in cerkev, da se nekateri velmožje zopet usedejo na ministerske stole. Ali bode zapeljano ljudstvo že enkrat spoznalo to glumaštvo?

## Zveza Hrvatske z Ogersko.

Pri zadnjem sprejemu hrvatskih poslancev je rekel novi ogerski ministerski predsednik Széll, da Hrvatska ne more obstati brez Ogerske, kakor tudi Ogerska ne brez Hrvatske. To je stara fraza, katero rabijo ogerski državniki pri vseh priložnostih, kadarkoli mislijo, da je potrebno Hrvatom

malo polaskati. In tako je storil tudi »izkušeni« državnik Széll, ko so se mu Hrvati poklonili ter mu obljubili, da mu hočejo ostati verni oprode. Osemstoletna zveza z Ogersko in pa medsebojna potreba jedne kraljevine z drugo je postala tudi že stereotipna fraza vseh uradnih časopisov hrvatskih in ogerskih. To bi bilo že lepo in dobro, ko bi imela Hrvatska zares kaj koristi od te osemstoletne zveze in potrebne družbe z Ogersko. Uradni ljudje in časopisi zatrjujejo, da je položaj Hrvatske varen le v okviru omenjenih dveh fraz, dočim vsak razsoden človek ravno protivno misli, kajti današnji politični in gmotni odnošaji na Hrvatskem so doveli že zdavnej obe frazi ad absurdum. Takšna zveza, kakoršno hočejo imeti Mažari, za Hrvatsko ne more biti koristna, ker je njih glavna svrha, da jo izčrpajo v vsakem pogledu. Zveze pa, kakoršno želi Hrvatska, nočejo pripoznati, ker ne bi bila samo njim koristna, nego tudi Hrvatske, če se more sploh od zveze z Ogersko pričakovati kakšna korist.

Sicer je pa omenjena fraza o potrebi medsebojne zveze v zgodovinskem in zemljepisnem pogledu neresnična. Zgodovina nas namreč uči, da je hrvatska država mnogo stareja nego ogerska. Hrvatska je bila že jaka in silna kraljevina, ko so prihrumeli Mažari na današnje Ogersko. Junaški kralj Tomislav, ki je vladal na Hrvatskem od leta 900 do 930 po Kr., je odbijal mažarske napade na Dravi, čez katero so hoteli Mažari prodreti na Hrvatsko med Dravo in Savo, potem ko so že velik del hrvatske kraljevine na levem bregu Drave pokončali. Ko so Mažari videli, da se jim tukaj ni mogoče dalje širiti, udarijo na sever in zapad, kjer so sosedni Nemci od njih mnogo pretrpeli. Hrvatska je ostala samostalna ter je ravno

## LISTEK.

### Sodnji dan.

Spisal J. Joergensen.

(Dalje.)

Niels Graff je sedel na stol pri oknu. Razumel je vse. Žena je odšla in vzela dečka seboj. Videl je sedaj tudi, da je ležalo nekaj belega med svečnikoma pred ogledalom. Potreboval ni tega pisma. Položaj mu je bil povsem jasen.

Prišel se je tresti, kakor bi ga zeblo. Vstal je, počasi in težko, ter šel iz spalnice. Šel je po veži, kjer je visela svilena ovratna ruta na kljuki. Obesil je poleg nje svojo suknjo in klobuk.

Potem je stopil zopet v sobo, kjer je obstal pred ogledalom in se ogledoval — ter sam sebi malomarno prikimal.

Naposled je bil v svoji sobi. Police za knjige so strmele vanj z vso svojo praznoto. Na pisalnici pa mu je blestel nasproti velik šopek belega cvetja v kozarcu.

Niels je stal nekaj časa pred njim ter ga ogledoval. Te bele cvetice so bile njegove žene dar v slovo.

Potem je opazil Erikovo sliko, ki je stala na mizi. — Erik, kot prav majhen fantek, v beli jopici, mahajoč krog sebe z golimi rokami in z nasmehom po vsem milobnem obrazku.

Niels se je še vedno tiho tresel, srce pa mu je bilo čisto mirno. Obrnil se je od pisalnice, šel v spalnico in vzel odejo in zglavnik. Položil je oboje na zofo, se na pol slekel ter legel.

Bilo je, kakor bi mu srce v prsih omtvelo. Omečiti ga ni mogla nobena stvar, nobena stvar ga ni mogla vzbuditi. Čutil je ta dogodek nekako, kakor bi se pripetil kakemu staremu znancu.

Ležal je in strmél v belo odejo. In ta podatek mu je del dobro, in njegov mir se je spremenil v ravnodušnost. Nič več se ni tresel. Udál se je temu, kar je bilo neizogibno.

Bog ga je udaril poslednjikrat — toda on je premagal Boga.

Niels Graff je čutil veliko zadovoljstvo, nizkotno, podlo veselje, da je naposled prost. Nič več ga ni sedaj vezalo. Žena je šla sama, zapodil je ni on od sebe. Sedaj je bil popolnoma prost, sedaj je lahko služil svoji lastni volji.

In zaspal je čisto mirno, — kakor hudodelec, ki je zadovoljen s svojim činom.

## XVIII.

Veliko, zeleno morje.

Morje, ki blesti kakor čisti smaragd in mahit. Morje, v katerem leskeče zelena ruda kakor zlato. Morje na obeh straneh velikega parnika, ki hiti v pomladanskem solncu dalje.

Niels Graff stoji z gospo Lily na sprednjem krovu in strmi v daljavo. Čuti se prostega in lahkega, kakor bi mogel vzleteti proti nebu in plavati v blesteči modrini.

Za njim zginja preteklost kakor temne obali, za njim je bedno mesto, za njim so grozovite ceste, po katerih je ležal tako mnog nesrečen dan in tako mnog obupen večer. Za njim so vse skrbi in težave, vsi računi, tožbe in ostri glasovi hišnega zvonca. Za njim je vse to — dobrohotna roka mile usode mu je pomagala — pomagala mu je v širni in blesteči svet.

Pred njim se širi pomladno morje v pomladnem solncu. In onstran morja blesti obrežje, o katerem je sanjal nekdanj — obrežje, ob katerem se pretakajo rožnati valovi po belem pesku.

Novo življenje se mu ponuja, novo solnce mu sveti, in srce se mu širi, ponosno in mlado kakor pred mnogo leti.

Vino, predrago vino! pravi gospej Lily. In vino pride, čisto in hladno v zlatozelenih kozarcih, in vriskajočih src napijeta svojemu življenju in svoji ljubezni.

Po lesketajočem se morju leti ladija svetlečemu se obzorju nasproti. In trume ptičev leté naprej kakor blesteči poslanci bodoče sreče.

(Dalje sledi)

takrat, ko so Mažari dobili svoje prve krščanske kralje, najlepše cvetela. In to je bilo brez vsake zveze z Ogersko; pač so živeli Hrvati v prijateljski slogi s sosedno ogersko državo, čim je bila le-ta osnovana na krščanski podlagi in ni več napadala sosedov. Ko so pa Hrvatim izumrli narodni kralji, sporazumeli so se z Mažari, da so sprejeli njih kralje tudi za svoje; toda zgodovina nas uči, da je ostala Hrvatska tudi od zdaj naprej (1102) vedno samostalna kraljevina, če tudi v zvezi z Ogersko. To dokazujejo dogodki o slobodnih volitvah svojih kraljev iz rodovine Anžuvincev kakor tudi Habsburžanov ter slednjič pragmatična sankcija. Še dandanes se večkrat navajajo znamenite besede bana Erdeda: »regnum regno non praescribet leges«, s katerim je zavrnil vladohlepne Mažare glede zakonodavstva. A ko je bila leta 1848 pretrgana z Ogersko vsaka zveza, bila je sklenjena leta 1868 iznovič, toda nepovoljna za Hrvate, ker so pri tem poslu Mažari ravnali preveč sebično; a vkljub temu je priznata Hrvatom državna samostanost, če tudi precej omejena.

Zgodovina nas uči, da Hrvati niso nikdar iskali zveze pri Mažarih, nego Mažari pri Hrvatih. In to dokazuje, da more Hrvatska čisto lahko obstati brez zveze z Ogersko. A zemljepisni položaj Hrvatske pa nam dokazuje že sam po sebi, da Hrvatska ni vezana na Ogersko, pač pa Ogerska na Hrvatsko. Hrvatska ima najugodnejši položaj ob Jadranskem morju; brezštevilne krasne luke se vrste vse od Reke do Boke Kotorske; Drava in Sava jo veže z najmogočnejšo reko srednje Evrope, z Donavo. Položaj za trgovino je tako prikladen, da ne more biti bolji. In ravno to je vleklo stare ogerske kralje na jug čez Hrvatsko do Jadranskega morja. Kaj bi bila Ogerska, da ni zvezana skozi Hrvatsko z morjem? A kaj treba Hrvatska od Ogerske? Ničesar niti v gmotnem niti v duševnem pogledu; Hrvatska bi mogla biti tudi dandanes brez vsake zveze z Ogersko, kakor je bila od 9. do 12. veka.

Vzemimo le krasno površje kraljevine Hrvatske, h katerej mora čim prej pripasti Dalmacija; že to je do 55.000 kvadr. klm. in 3 milijone prebivalcev jedne narodnosti; a ni dvoma, da dobi Hrvatska sčasoma tudi še Bosno in Hercegovino z istorodnim prebivalstvom do 1.700.000 duš na 50.000 kvadr. klm. Že to je samo površine 105.000 kvadr. klm. in blizu 5 milijonov duš, a da ne prištevamo Istre in slovenskih dežel, ki bi že po naravnem svojem položaju morale pripasti tej državni skupini. Iz vseh teh dežel bi mogla nastati s Hrvatsko kot pravo državno matico jedna najlepših držav z najprikladnejim položajem za gmotni napredek svojega prebivalstva. O duševnem napredku ne trebam govoriti, saj je dobro znano, kako nadarjen je Jugoslovan za vse znanosti in umetnosti, kar je že dozdej dejanski pokazal ter že zdavnej nadkril svojega soseda Mažara, in sicer brez vseh državnih podpor le iz svojih lastnih močij. In taka država da potrebuje takšne zveze, kakoršno jej daje današnja Ogerska? Že današnja Hrvatska bi se mogla vzdržati kot samostalna država s svojimi financijami, saj ima do 30 milijonov dohodkov, a kolik napredek bi bil, da se stopé vse omenjene dežele v jedno državno skupino, seveda v okviru habsburške monarhije.

Mažari so seveda odločni protivniki take državne skupine, ker oni bi zgubili, ko bi se le-ta osnovala, precej ves svoj tako ponosno čislani velelastni položaj, kajti zgubili bi morje in brez njega tudi ves svoj vpliv, ki ga dandanes uživajo. Boje se te ideje kakor živega ognja ter se boré proti njej z vsemi silami. O Hrvatskej zatrjujejo, da ne more obstati brez Ogerske, češ, da jih ona v gmotnem pogledu vzdržuje, kar je pa že zdavnej dokazana laž. Hrvatsko hočejo čim ožje zvezati z Ogersko, potlačiti jo v gmotnem pa tudi v duševnem pogledu; čez njo hočejo narediti most do morja, kjer so krivično oteli Reko, kot svojo prvo mažarsko postojanko na Adriji. Bodo li s tem svojim delom vspeli prej, nego li se izpolni Hrvatom davna želja o zedinjenju, to vprašanje morajo rešiti Hrvati, a tudi ostalo Slovanstvo habsburške države, če nočejo, da jih ne stro železne roke obeh njihovih največjih sovražnikov, Nemcev in Mažarov.

## Politični pregled.

V Ljubljani, 16. marca.

**Rešitev jezikovnega zakona** provzroča Thunovi vladni vedno večje preglavice. Izdati hoče s pomočjo § 14 nov jezikovni zakon, ob enem pa razveljaviti vse dosedanje jednake jezikovne naredbe, ter se pri tem svojem delu ozirati na želje nemških zastopnikov v toliko, da se razdeli Češko v narodnostne okraje. Toda s tem vladnim korakom niso zadovoljni vsi krogi. Proti so se izjavili češko-nemški liberalni veleposestniki, jednakega mnenja so tudi češki in seveda tudi po neomejenem gospodstvu hrepeneči nemški radikali. Poslednji čas oglasili so se tudi poljski listi, mej njimi »Nova Reforma«, ki izjavljajo, da Poljaki ne morejo priporočati takega načina rešitve jezikovnega vprašanja, ker bi se s tem ne strinjala državnozborska večina. Vlada mora vedeti, da bi s tem ne pripomogla k trajnemu miru mej avstrijskimi narodnostimi, nasprotno pa še lahko bolj razburila tudi sedaj mirne elemente. Poljski krogi svetujejo vladi, naj se glede definitivne rešitve narodnostnega vprašanja poprej dogovori z zastopniki desniških klubov, na katere mora v prvi vrsti ozirati se, ako hoče še nadalje zanašati se na njeno oporo. Vlada naj nikar ničesar ne ukrene proti Čehom, ob enem naj pa tudi Nemcem pusti njih resnična prava. — Vse toraj kaže, da se vlada skoro ganiti ne sme, ako noče, da se zameri temu ali onemu delu. Vendar na vse to vlada sedaj še molči in bo morda po sklepu deželnozborskega zasedanja vendarle izdala nameravani jezikovni zakon.

**Schönererjanec o napovedanem jezikovnem zakonu.** Znano je bilo že prej, da so pristaši Schönererja in Wolfa mej prvimi, ki bodo z vso odločnostjo, ki je javnosti že itak predobro znana, nastopili proti narodnostnemu zakonu, kateri namerava izdati vlada s pomočjo paragrafa 14, sedaj pa potrjuje to tudi »Ost. Rundschau«, ki naravnost izjavlja, da o kaki rešitvi narodnostnega vprašanja, dokler so v veljavi jezikovne naredbe, ne more biti nikakega govora. Škoda, pravi ta list, je črnila in papirja za vsake poskuse, dokler se to ne zgodi. — Toraj nič novega.

**Pogajanja mej nemškimi in italijanskimi tirolskimi deželnimi poslanci** se bodo, kakor poročajo razni listi, najbrže popolno razbila. Dogovori mej poslancem dr. Kathreinom in zastopniki italijanskega kluba se sicer vršé še nadalje, toda ves up na kak povoljen uspeh je splaval že po vodi. Italijani ne marajo niti za korak odstopiti od svojih zahtev in raje še nadalje vztrajajo pri dosedanjih abstinenčni politiki. Nemška večina pa tudi ni voljna toliko popustiti, da bi uživali Italijani z njo jednake, ako ne še večje pravice. Vlada bo toraj, akoravno zelo nerada, končno vendar le prisiljena, da skliče deželni zbor po praznikih proti volji italijanskega dela. Z uspehom pri teh pogajanjih bila bi vlada sicer pridobila zelo mnogo z ozirom na stališče italijanskih tirolskih poslancev v državnem zboru.

**V šleskem deželnem zboru** ponavljajo se tudi v tem zasedanju dogodki, ki so običajni v vsaki sesiji, odkar so v veljavi jezikovne naredbe, oziroma odkar nemško-radikalni elementi vodijo ljut boj proti vsemu, kar diši po slovanskem imenu. Slovanski poslanci morali so včeraj zopet ostaviti deželno zbornico, ker v očigled tolikim krivicam od strani svojih nemških tovarišev ne morejo sodelovati z njimi. Pred odhodom oddali so izjavo, da ne prevzemo nikake odgovornosti za delovanje skrajno sovražne večine. Po njih odhodu jelo je kar grometi mej nemškimi zastopniki. Tekmovali so mej seboj, kdo bo stavil več nujnih predlogov proti Slovanom in vladi. Odlikovala sta se posebno poslanca Türk in pa Rochovsky, ki sta seveda tudi prodrli z vsemi svojimi zahtevami, ker ima nemška klika v tem zastopu dvetretjinsko večino. Poslanci Sviezy, Michejda, Hruby in Stratil so sicer storili vso svojo dolžnost, toda bili so s svojimi zahtevami vedno v manjšini. Tu mora poseči vmes vlada in varovati toli zatirano slovanstvo v Šleziji ter svojo avtoriteto, ker popreje ne bo miru.

**V nemškem državnem zboru** se vrši te dni in danes najbrže konča zanimiva razprava o vladni predlogi glede pomnožitve stalne armade. V drugem branju je bila vlada popolno poražena, ker je državni zbor z 209 proti 141 glasovom

odklonil vladno predlogo ter potem zavrgel tudi kompromisni predlog centra z neznatno večino. Konečno se bo o tej zadevi sklepalo v današnji seji in nekateri krogi se nadajajo, da prodre vsaj predlog centromov, v katerem je črtanih, kot znano, 6007 mož. Listi so poročali, da vlada z vso silo pritiska na posamezne državnozborske skupine in je baje celo zapretila, da takoj razpusti državni zbor, ako ne ustreže njeni želji. Toda tako daleč najbrže ne pride in je to samo neko strašilo, kakor je bilo tudi l. 1893 ko se je vkljub vladni grožnji črtalo 13 000 mož iz vladnega načrta. Pač pa sodijo gotovi krogi, da uvede vojna uprava mesto tega triletno prezentno službo in si s tem pomaga in pomnoži število armade. Toda tudi do tega koraka ne bo prišlo, ker se v vladnih krogih nihče ne drzne ogrevati se za tako spremembo. Najbolj gotovo je, da se doseže sporazumljenje v zadnjem hipu in da zmaga kompromis.

**V Prusiji** nameravajo spremeniti volilni red za vse občinske zastope in sicer, kakor poročajo listi, popolno v sedanjim splošnim zahtevam nasprotnem duhu. Liberalni in socialistični listi namreč poročajo, da se hoče oropati volilne pravice vse nižje sloje, kolikor so jo dosedaj sploh imeli, in dati večje pravice srednjemu, pred vsem kmečkemu in obrtnemu stanu. S tem hoče vlada omejiti in preprečiti naraščaj socialističnih zastopov, ki so se posebno v zadnjem času jeli v nekaterih krajih znatno množiti. Radi tega je nastal v liberalnem in socialno-demokratskem taboru velik krik in »Köln. Zeitg.« je prevzela vodstvo te protiakcije. Res je sicer, da bi vlada tem načinom dosegla deloma svoj uspeh, ker je srednji stan ostal še zvest svojim konservativnim načelom, toda pravično njeno postopanje nikakor ni. Vlada mora priznati vsem državljanom jednake pravice, ker imajo vsi jednake dolžnosti napram državi. Ako pa hoče napraviti jez socialno-demokratski povodnji, mora pričeti vse drugod. S samim zatiranjem sovražnih elementov se ne doseže ničesar.

**Demonstracije proti švedskemu prestolonasledniku.** Iz Kristijanije je došlo poročilo, da so minule dni priredili velike demonstracije proti kraljevemu namestniku prestolonasledniku, ko se je vračal iz vojaškega društva v svojo palačo. Kakih 300 oseb je drlo za njegovim vozom mej glasnim kričanjem in žvižganjem. Poleg tega so pa nekateri metali celo snežene kepe na voz princa regenta. Policija je prišla nekaj oseb, ostale demonstrante pa razpršila. Večina prebivalstva je zelo ogorčena nad tem činom in vsi vladni listi pišejo zelo ostre članke o tem nečutenem napadu. S čim se je princ regent tako zameril nekaterim elementom, listi ne povedo.

## Cerkveni letopis.

† **Ivan Krstnik Černe, barkovljanski župnik.**

Malo je duhovnikov na Primorskem, katerih ime bi se bilo vsadilo tako globoko v srce vsega slovenskega naroda v Trstu, kakor je ime premiolega župnika barkovljanskega, Jan. Cerneta. Že v splošnem krščanskem svetu, kjer ni pomanjka dušnih pastirjev, je duhovnik, kakoršen je bil Černe, izvanredna prikazen, vseskozi posnemanja vredna, tako pri duhovščini, kakor pri narodu, potrebnem klasičnih vzgledov. Koliko več pa še na Primorskem, kjer postajajo čedalje redkejši duhovske vrste, redkejši zato, ker je sapa framonstva zamorila že toliko lepih cvetic krščanstva in jih še mori. V tej Primorski, kjer ginejo svitle zvezde bolj in bolj raz obzorje katoliške cerkve, odkar se je zaklela sovražna protiverska struja proti slovenski duhovščini, da jo, zaščitnico slovanstva v Primorju, hoče iztrebiti in zatreti do zadnjega, — v tej Primorski je prikazen duhovnika, kakoršen je bil sedaj umrli župnik v Barkovljah pri Trstu, res nekaj posebnega. Da je to resnica, pričala je najbolj nepopisna žalost naroda ob njegovi smrti in pa silna udeležba na njegovem pogrebu. V teh zadnjih se je pokazalo, kaj je bil ranjki svojim župljanom in koliko je bil ranjki vsemu narodu na tržaških tleh.

Težko je napisati vse, kar je ovekovečalo njegovo zlato ime, ker se je mnogo podrobnega izgubilo v teku časa. Le v kratkih potezah se hočemo spominjati njegovega življenja, ko je vodil samostojno župnijo barkovljansko.

Janez Krstnik Černe se je porodil kakor sin kmetijskih starišev na Trsteniku pri Trstu l. 1842. V mašnika posvečen je bil l. 1865 v rojanski župni cerkvi, za časa, ko je bil v Rojanu ugleden župnik prečastiti gospod Franc Černe, zdaj častni kanonik v Trstu. Naš Černe je bil prvi, ki je pel novo mašo v rojanski cerkvi. Nato je služboval kot kaplan v Sežani do l. 1871, potem je prišel za kaplana k sv. Jakobu v Trstu in leta 1876 za kaplana pri sv. Antonu novem. L. 1881 pa je bil imenovan župnikom v Barkovljah za umirovljenim Cemetom.

Ze takoj ob svojem nastopu v Barkovljah je pokazal, da je sin svojega naroda. Ta pristna domačinska ljubav, spojena s čisto krščansko ljubeznijo, je rastla od dne do dne ves čas njegovega pastirovanja.

In iz te ljubavi je izviralo vse, kar je storil dobrega, nepozabnega za vse ožje rojake, za svoje v varstvo mu izročene duše, in to je bilo ogromno. Ni treba naštevati vsega, kar je storil dobrega svojim župljanom, dovolj je, ako omenimo, da je ni bilo prilike, ob kateri bi ne bil vršil dela usmiljenja in čistega človekoljubja. Izmed drugih navedemo jeden slučaj: Ko je nekoč umrla mati ubogi družini gori na bližnjem Trsteniku, pa niso reveži imeli, ne da bi bili kupili materi krsto, ne da bi dali zvoniti in ne da bi plačali pogreb. Pa so prišli k njemu, da bi jim posodil novcev, da bi si mogli vse to oskrbeti. On pa jim je odgovoril: »Kaj naj vam posodim, ko sam nimam preveč in ko mi tudi ne morete vrniti? A zvoniti hočem pustiti materi zastonj, pokopal jo bom zastonj in s tem le listkom pojdite v Trst, da Vam izroče krsto, bom že jaz poravnal.«

Vsaake velike praznike je poklical k sebi ubožne vdove barkovljanske in jim podaril po jedno krono v denarjih, da so mogle za take dneve skuhati sebi in svojim juho in meso. V tak namen je tudi posredoval pri zelo odličnih aristokratskih družinah, vsikdar z vspehom. Koliko je izkazal taci in jednaci dobrot, — sam Bog nebeški vé. Koliko lepega semena pa je vsejal v srca in duše svojih župljanov z zlatimi nauki o veri, narodnosti in gospodarstvu, to pač vedo Barkovljani sami, katerim je bil nedosežen učitelj v vsem tem. Kakor duhovnik je vodil vernike v krščanskem življenju; kakor narodnjak in kremeniti rodoljub pa je bil glavna opora narodni zavesti in zvestobi Barkovljanov in ako so Barkovlje najkrepkejša postojanka naše narodnosti ob Trstu, je to zahvaliti močni zaslombi ranjkega župnika Černetu.

Ne manj pa je vspodbujal svoje rojake k vzglednemu gospodarstvu in jim tudi dejanjski pomagal, kjer koli se je le dalo. Ker je v Barkovljah posebno kraj ugoden vrtnarstvu, se je on sam pečal pridno s to stroko kmetijstva, zlasti s cvetličarstvom, katero je povzdignil na tako visoko stopinjo, da je bil njegov vrt na daleč znan. — Zlasti je rad kultiviral vijolice in ako si žel v zgodnji pomladi ondi mimo, so te že od daleč pozdravljale s svojo vonjavo Černetove vijolice. — Tako je imel včasih tudi prav lepih materijelnih vspehov, katere je pa po velikem delu obrnil v podporo svojim rojakom. Koliko sadik, cepov, semen itd. je razdelil med kmetovalce svoje srenje in vsako darilo spremljal z izdatnim poukom napredka. Ni čudo, da so Barkovljani zdaj blizu najbolj vneti vrtnarji v tržaški okolici. Za to gre hvala župniku Černetu!

Kako škoda, da ga je že poklical Bog k sebi, koliko krasnega bi bil še storil! Toda, kakor rečeno, tudi to, kar je storil v dobi 18 letnega pastirovanja, ostane neizbrisno v spominu Barkovljanov, ki žalujejo zdaj na preranem grobu svojega dobrotnika.

Ko se je začelo, da ni rešitve zanj — trpel je na kronični notranji bolezni — in se je raznesel glas o njegovi smrti, je bila žalost splošna po vseh Barkovljah.

Pogreb v nedeljo 26. februarja pa je bil tako velikansk, da bi bil težko večji, ako bi bila umrla najvišja dostojanstvena oseba. Od 3. ure dalje so se napolnile vse Barkovlje ljudstva na tisoče, ki je privrelo od vseh krajev okolice. Promet je bil popolnoma ustavljen in mnogo vozov lahonske gospode, ki se vozi ob nedeljah popoldne skozi Barkovlje, je moralo obrniti, ker je

tukaj vrvelo morje slovenskega ljudstva, ki je zalovalo po svojem pastirju. Prišlo je na pogreb tudi mnogo odličnjakov slovenskih in tudi tujih, vsi slovenski poslanci in mnogo visokih uradnikov iz Trsta, dalje društva, kor finančne straže in redarstva v paradi. Mej pogrebom so bile zaprte vse gostilne in prodajalne. V župni cerkvi je ob krsti govoril veleč. gospod Franjo Kosec, župnik na Katinari in deželni poslanec tako pretresljivo, da je vse navzoče občinstvo jokalo na ves glas. Mej drugim je dejal govornik, naj si na tej pristrčni in ogromni udeležbi vzame vzgled vsakdo, kake so zasluge onega duhovnika, ki spaja svoj lepi duhovski poklic z vršenjem ljubezni do naroda, katerega vodi.

Pogreb je vodil gospod kanonik Simzig z 11 duhovniki.

Bog daj narodu slovenskemu še voditeljev in dobrotnikov takih, kakor je bil barkovljanski župnik Ivan Krstnik Černe!

Naj počiva v Bogu!

## Slovstvo.

**Voditelj v bogoslovnih vedah.** Leto II., zv. 1. — Vsebina: Svetopisemsko poročilo o vsvarjenju (J. Hohnjec). — Štivanski evangelij (dr. J. Lesar). — V znamenju sv. križa: o potrebi, primernosti in namenu včlovečenja (dr. J. Mlakar). — Nauk o vstajenju v rimskih katakombah (Fr. Kovačič). — Ostanki dveh krščanskih bazilik rimske Celeje (dr. J. Tajak). — Priprave za biblične katekeze (A. Kržič). — Dušno pastirstvo: iz moralke, zakonskega prava, liturgike, rubrik itd. — Ocene. — Književni razgled.

Voditelj si je v enem letu priboril toliko priznanja med slovensko duhovščino, da ga nam ni treba še posebej priporočati. Saj pa res izvrstno ustreza svojemu smotru. Njegov razgled po književnosti bogoslovne vede je obširen; ocene knjig iz biblične vede, apologetike, cerkvene zgodovine, katehetike in homiletike so stvarne in temeljite; Kržičeve priprave za biblične katekeze so izvrstne in katehetom kar najbolj uporabne; znanstveni članki raznovrstni in zanimivi. Zato mislimo, da bo vsak duhovnik lahko in rad utrpel 2 gld. za naročnino.

**Zora** Glasilo slovenskega katoliškega dijaštva. Letnik V., zv. 1. S pravim veseljem vedno sprejememo »Zoro« »Zora« nam je res zora lepših dni. Res, da ne gre za njo še večina naše mladine, a kar jih gre, tem čast! Zadnji zvezek nam je zopet novo svedoštvo, da živi v našem katoliškem dijaštvu idealnost, značajnost, moštvo, svojstva, katerih naša doba tako pogreša, ki so pa vendar jedina dika pravih mož. Uvodni članek »Naše vodilo« je prepojen s katoliškim idealizmom. Katolicizma se oklepa katoliško dijaštvo, a oklepa se ga, ker je prepričano, da je v vseh krizah jedini rešilni princip napredka, da je tvorba božjega uma, bogat globokih idej, častitljiv po starosti, večno mlad po svoji životvorni sili. Zato pa tudi hočejo dejanjski katolicizem. »Ako bi kdaj vražja burja zanesla med nje človeka, ki bi bil tako od Boga zapuščen, da bi ga gonilo pogansko sovraštvo in nizka sebičnost pod katoliško firmo na boj zoper protivnike, izvrgli ga bodo kakor krokodila iz svete reke!« Bojevat se hočejo zoper vsako omrtvelost tudi v katoliških vrstah. Drugi članek razborito razpravlja o »materijalistički v zgoji«, o današnji medverski, ali prav za prav brezverski šoli. Članek ima nebroj zanimivih podatkov o avstrijskih šolah in o njih zlih posledicah. Sodbo o moderni vzgoji izreka oprt na princip Rousseaua samega: »Ako je kak nauk škodljiv, je to za me dokaz, da ni resničen.« J. Š. jedrnatolmači veliki »socijalni pomen katoliških akademskih društev«. »Katoliška akademična društva uvažujejo naravo dijaško in skrbje za zabavo, toda to je vse postransko, ne bistveno. Bistvo je katoliška ideja, ki je realizovana — v praktično socijalno delo i med dijaštvom i med ljudstvom«. Ne samo razvedrilo bodi namen društev, »marveč delo; notranje in zunanje... Ljudstvo potrebuje naobrazbe, v tem imajo katoliška društva kos naloge. Za dijaštvo samo pa so nekako reformatoričnega pomena«, ker so bistveno nasprotna breznačelnosti, indiferentizmu, mlačnosti glede najvišjih, vitalnih vprašanj človeštva. Prekrasna črtica »Teorija suhih

vej« se bere kakor avguštinska izpoved moderne duše. Poleg teh člankov je še lepa pesem »Smrt«, pripovedna skica »Njegova slika«, in v »glasniku« nekaj zanimivih drobtin. — »Zora« bodi vsem iskreno priporočena!

## Cerkvena glasba.

Missa in honorem Beatae Mariae Virginis de perpetuo succursu. Ad IV. voces inaequales cum Organo. Auctore: Joanne Pogačnik. Op. IX. — Pr. 60 Kr. Labaci 1899. Sumptibus auctoris. Typis I. Blasnik.

Vsem cerkvenim glasbenikom je prav dobro znano ime skladatelja. On ne deluje le že dolgo vrsto let na raznih krajih plodonosno v povzdigo cerkvene glasbe, marveč nam je podal v tisku precejšno število prav lepih, primernih in duhovito premišljenih cerkvenih skladb. Splošna sodba o skladateljevih proizvodih je: Lepa, duhovita, globokočuteča deklamacija teksta, bogato, melodično življenje, efektno izbrane harmonije; lepo dinamično izdelane skladbe so zvezega kolorita. Enako gregorijanskemu koralu imajo tek melodičen in živahen ritem. Po izgledu starih klasikov imajo skladateljeva dela samostalnost in lepoto glasovodstva v kontrapunktični obliki.

Glede te maše je trditi vse, kar je zgorej omenjeno. Delo je vseskozi melodijozno, cerkveno. Orglje postopajo čestokrat samostojno, povsodi pa krepko podpirajo petje. Organistom ne bo povzročevala maša težkoč, ker je pisana v C dur; pevci pa jo bodo zelo radi prepevali, ker teče gladko, mnogokrat imitatorično in neprisiljeno.

Obžalujem, da hvalevredno delo nima takega tiska, kakor bi ga zaslužilo — cena pa je primerno nizka.

Naj bi si pač prelepo mašo naročilo vsako preč. cerkveno predstojništvo pri g. skladatelju, (ki je organist in pevovodja v Tržiču na Gorenjskem). Prepričan sem, da bo vsakdo z njo zadovoljen. Fajgelj.

## Dnevne novice.

V Ljubljani, 16. marca.

(Občni zbor kat. pol. društva) je danes ob sedmih zvečer v Katol. domu.

(Deželni zbor kranjski) ima jutri sejo z nastopnim dnevnim redom: Ustno poročilo finančnega odseka o računskem sklepu deželno-kulturnega zaklada za leto 1897 in o proračunu za leto 1899. — Ustno poročilo finančnega odseka o sistemiziranju deželnih živinozdravnikov. — Ustno poročilo finančnega odseka glede nakupa umetniške zapuščine domačih slikarjev bratov Šubic. — Ustno poročilo finančnega odseka o računskem sklepu muzejskega zaklada za leto 1897 in o proračunu za leto 1899. — Ustno poročilo finančnega odseka o računskih sklepih ustanovnih zakladov za l. 1897 in o proračunih za leto 1899. — Ustno poročilo finančnega odseka glede dovolitve priklad za cestne namene. — Ustno poročilo fin. odseka o računskem sklepu dež. posojilnega zaklada za leto 1897 in o proračunu za leto 1899. — Ustno poročilo finančnega odseka o računskem sklepu garancijskega zaklada Dolenjskih železnic za leto 1897 in o proračunu za leto 1899. — Ustno poročilo finančnega odseka o prošnji županstva na Vinici za podporo za obzidanje nekega studenca. — Ustno poročilo finančnega odseka o prošnji županstva na Trati za podporo za popravo občinske ceste Trata-Lučna. — Ustno poročilo upravnega odseka o zadevi izločitve vasi Brezova, Reber, Selo in Plano iz sodnega okraja novomeškega ter odkazanja istih sodnemu okraju žužemberškemu. — Ustno poročilo upravnega odseka glede uvrstitve v cestnem okraju Idrija se nahajajoče, od Zgornje Idrije na Vojsko držede občinske ceste med okrajne ceste. — Ustno poročilo upravnega odseka glede izločitve davčnih občin Hrenovice, Goriče, Landol, Šmihel in Studenec iz senožeškega in združitve s postojnskim sodnim in davčnim okrajem. — Ustna poročila upravnega odseka o prošnjah, in sicer: a) županstva pri Sv. Joštu za napravo okrajne ceste Vrzenec Sv. Jošt; b) županstva Trata, Sv. Jošt in Horjul za napravo okrajne ceste Vrzenec-Trata; c) županstva Mala Gora, Stara Cerkev, Struge i. dr. za napravo okrajne ceste od Male Gore do Vidma-

Dobrepolje; d) župan. v Logu za uvrstitev obdinske ceste Knežja, Lipa Log med okrajne ceste; e) podobčine Čatež za napravo nove ceste čez Ukrog; f) posestnikov iz Sela pri Šumbregu za ustanovitev samostojne občine Selo.

(Štajerski deželni zbor) je imel včeraj četrto sejo, v kateri je volil razne odseke. V finančni odsek je od slovenskih poslancev izvoljen Žičkar, v šolski odsek dr. Dečko, v peticijski Lendovšek, v kulturni dr. Jurtela, v občinski dr. Jurtela, v železniški dr. Srnec. Liberalna nemška večina pa izmed nemško-konservativnih poslancev ni vseh onih volila, katere je konservativna stranka kandidovala, zato je prelat Karlon v njihovem imenu izjavil, da ne vsprejmo izvolitve v odseke. Deželni glavar odgovori, da se po poslovnem redu morajo udeleževati sej v odsekih. Nemško-nacionalni Walz je hotel odgovarjati Karlonu, a dež. glavar mu je odtegnil besedo.

(Škof Vertin †) »Kath. Kirchenzeitung« ima sledeče poročilo iz severne Amerike: »26. febr. zvečer je umrl za srčno kapjo škof v Marquetti, Janez Vertin. Rodil se je l. 1844 v Doblicah na Kranjskem; 7. jul. 1863 je prišel s stariši v Ameriko, učil se bogoslovja v Salesianum pri Milwaukee, bil l. 1866. posvečen za mašnika, in 14. sept. 1879 za škofa v Marquetti. Škofija Marquette je bila ustanovljena l. 1853. Nje prvi višji pastir je bil v duhu svetosti umrl († 1868) Friderik Baraga; drugi kot generalni vikar in špitalski kaplan še živeči, l. 1810 rojeni Ignacij Mrak, Kranjec kakor Baraga. Uboga škofija ima blizu 10.000 katoličanov, 80 cerkva in 62 duhovnikov«.

(Osebnost.) Trgovinski minister je potrdil zopetno izvolitev J. Perdana in A. Kleina predsednikom, oziroma podpredsednikom trgovinske zbornice za l. 1899.

(Radi snaženja) uradnih prostorov mestne blagajne dne 20. in 21. sušca 1898 so ti prostori strankam nepristopni.

(V Trzinu) se je ustanovilo »Podporno društvo izučenih čevljarjskih pomočnikov«, katerega pravila je vlada že potrdila.

(Volitev v Istri.) Včeraj se je vršila dopolnilna volitev v isterski deželni zbor za mesta Pazin, Labinj in Plomin. Izvoljen je italijanski kandidat dr. Constantini s 155 glasovi; hrvatski kandidat dr. Šime Kurelić je dobil 140 glasov. Italijanska trdnjava sicer ni še padla, toda majo se in moralno so zmagali Hrvatje. Slava zavednim volivcem!

(Za cesarjev spomenik v Ljubljani) so darovali nadalje: Občine: Žalina 20 gld., Zg. Vreme 15 gld., Dolenjavo pri Ribnici 20 gld., Hotečaršica 20 gld., Žužemperk 25 gld.; dr. Fr. Kogoj v Kranjski Gori 31 gld., nabranih pri slavljenji odlikovanja župnika Budinka; končno občini Cerklje na Goriškem in Radeče pri Zid. mostu vsaka po 20 gld.

(»Pot v nebesa«) priljubljeni molitvenik za tretjerednike sv. Frančiška, je celoma pošel in se nov, popravljen natis pridno natiskuje.

(Častno svetinjo) za štiridesetletno zvesto službovanje je priznal deželni predsednik Jeri Aleš, kuharici v Semiču.

(Iz Starega trga pri Ložu.) Da ne bode mislil, kdor sploh še kaj veruje na resnicoljubnost »Sl. Nar.«, kdo ve, kako pojmlje kat. nar. stranka v Loški dolini — služijo naj mu v poduk sledeče vrstice. Začetkom marca vršile so se dopolnilne volitve 9 odbornikov v občinski zastop starotrški. Toliko se jih namreč voli po 3 razredih, da se dopolni število 32, ker drugi so se volili po posameznih soseskah kot sos. predstojniki in obč. odborniki. V tretjem razredu propali so liberalci za 73 do 75 glasov, ne pa kakor poroča »Slov. Narod« — le za 15. — V II. razr. za 24 do 25 glasov; samo v prvem so zmagali, ker je le malo število volilcev s pomočjo gg. učiteljev in 2 tujcev iz Knežaka, ker imajo ondotne soseske v starotrški občini radi skupnih gozdov volilno pravico, in to z 2 glasovoma. Agitovalo se od nas sploh ni, ker treba ni in je tudi vsakdo mislil, da se liberalci vsaj v III. razredu sploh udeležili ne bodo, kakor so povsod zatrjevali. Vsled tega oddaljenih volilcev niti na volišču ni bilo. A to so pa hoteli izrabiti, da bi saj pokazali, da še žive menda. Obrnili so po noči pred volitvijo vse vasi; a še luči si niso upali prižgati v dotičnih hišah, tako dobro vest imajo. Pisarji mogočnega žagarja iz Markovca

niti Poljan niso pozabili; prignali so pa večinoma svoje voznike iz cerkniške županije, Žerovnice, Grahovega in Martinjaka — vse je moralo priti, deloma peš, deloma na vozeh, kar vozi žagance in trame — sicer gorje! Omenjeni mogočni zastopnik liberalne misli je srpo gledal med volitvijo po tistih, ki bi se predrznili in njega in tovarišev ne volili. Sam je notiral si nasprotno volilce; zunaj pa je imel celo svojega pisarja, da jih zapisuje in plaši. A pri vsi svoji mogočnosti je s 129 glasovi proti 204 propadel kot kandidat. Volilce so lovili s cigarami in pijačo. Nekemu volilcu iz Pudoba prinesli so hlače in suknjo da jih je prišel volit. A ker se je preveč napil in se nedostojno vedel, morali so ga orožniki z nekaj urami v luknji spametovati. Drugemu so odpovedali vožnjo, ker je nasprotno volil. Ponujali so denar in najbrž tudi dajali, ker so se nekateri hvalili »saj imamo dobre žernade«. — Neki starotrški magnat ponujal je po 2 gld. rokodelcema, ako gresta volit. A se nista dala pogovoriti. Kakor v III. tako tudi v II. razredu so vse prignali, kar so zamogli dobiti. Dva mogočna trgovca z lesom iz cerkniške županije prihitela sta jim na pomoč. A pogoreli so, akoravno sta jim »Cesar« in kralj »Matjaž« prišla pomagat, kakor so pravili nekateri šaljivci. Od tod je za pri tem zadnjem poskusu tako da je celo nekdo iz Vrh Jezera med Avemarijo na večer klel in rentočil da je njegova stranka zopet propala. — To je slika groznega propadanja klerikalne stranke v Loški dolini. Mi pač naštejemo lahko celo vrsto mož, ki so se jim dali še pred par leti za nos voditi, a so do dobrega spregledali, kdo jim hoče dobro. Tako ravnanje pa pač lahko tudi drugim oči odpira. Vse laži, tožbe, surovi napadi v zadnjih letih — jim niso prav nič na noge pomagali. To naj bi jim bil spet najlepši poduk, da naj bi opustili misel na silo in slepljenje ljudstva s svojimi liberalnimi frazami in se raje lotili pozitivnega dela za njegov blagor. Samo zabavljanje proti f. . . . , žagance, golaš, pijača, smodke — magari denar in ubogi dolžniki — pa ne pomagajo. Seveda je za slepilo občinstva spet morala v svet spovednica, in Bog ve, kaj še. Kdor verjame, prosto mu, pri nas se temu le smejemo.

(Idrijski socijalni demokrati) se silno radi »postavljajo« in sicer posebno pri — mrličih. Ker imajo tako bore udov, da nihče aktivnih sodrugov noče umreti, pomagajo si drugače, da se lahko pokažejo. Človeka namreč, ki je bil par dnij v njih zvezi, ne izpusté več, najsi tudi izstopi. Stejejo ga še vedno za svojega, tudi če ni plačal po celih 8—10 mesecev, ali pa jim celo knjižico hvaležno vrnil. Kadar kak tak bivši ud umre, pošljejo na dom venec z rudečima trakovima, potem ga pa še s »pompom« spremijo na pokopališče. Tako imenitno rešujejo socijalni demokratje delavsko vprašanje, delavcem pomagajo s tem, da se smešijo pri pogrebih.

(Razpis častnih nagrad) Vedno glasneje se v novejšem času po javnih glasilih in v literarnih krogih izraža želja, naj bi »Matica« močneje gojila v svojih društvenih knjigah leposlovje. Da tej želji ustreže ter pospeši razvoj slovenske pripovedne književnosti, razpisuje odbor »Slovenske Matice« iznova po določilih »Jurčič-Tomšičeve ustanove« 200 goldinarjev častne nagrade izvirni povesti slovenski, obsežajoči najmanj 10 tiskovnih pol. Ko bi pa ne došla nobena takšna povest, se razpisujeta tudi dve častni nagradi po 100 goldinarjev dvema izvirnima povestima, obsežajočima najmanj po 5 tiskovnih pol, oziroma dvema daljšima epičnima pesmima, ali pa eni povesti in eni daljši epični pesmi. Spisi, ki se poganjajo za častno nagrado, morajo biti takšni, da po obliki in vsebini vstrezajo umetniškemu zakonu pripovedne književnosti v obče, poleg tega pa še književnim namenom »Slovenske Matice« posebej. Pisatelji, katerim se prisodijo častne nagrade, prejmo vrhu tega za svoja dela še navadno pisateljsko nagrado, katero plačuje »Slovenska Matica« vsled § 12. svojega pravičnega reda po 25 — 40 gld. za tiskovno polo. Rokopise je pošiljati odboru »Slovenske Matice« do 1. prosinca 1900. Ker hoče odbor s tem razpisom ustreči veliki večini Matičinih udov ter jim v roke podati lepo zabavno knjigo, pričakuje, da se slovenski pripovedni pisatelji — zlasti priznani slovenski pripovedniki — primerno odzovejo njegovemu pozivu.

V Ljubljani, dné 15. sušca 1899. F. Levec, predsednik. E. Lah, tajnik.

(Vojaških vaj) na Koroškem se bodo letos udeležile skoraj vse posadke na Češkem, Gorenje Avstrijskem, Solnograškem, Tirolskem, Štajerskem, Koroškem, Kranjskem in Primorskem. Poleg deželnih brambovcv pridejo k vajam pešpolki 7, 14, 17, 27, 28, 47, 59, 87 in 97, cesarskih lovcev 1., 2. in 4. polk ter drugi bataljon 3. polka, drugi bosanski polk, 7., 8., 9., 10. in 20. lovski bataljon, 5. in 6. dragonski polk in topničarstvo. Glavni stan bode v Celovcu.

(Zopet Nabergoj!) Tržaški Lahoni ga ne pripoznajo in ga ne — našega Nabergoja s Proseka! zdaj so že zopet nad njim. Ker je vrhovna oblast uničila njihov protest proti njegovi izvolitvi in izvajanju njegove poslaniške pravice in časti, so prišli zdaj z nova na dan s tem, da ga ne »pripoznajo«. Navajajo, da si je s tem zaigral pravico do izvajanja svojega mandata, ker je obdolžil žandarja Zanmarchi-ja, da je bil ta v službi pijan, in ker se je tista zadeva vlačila po sodišču. Nam se ti Lahoni zde taki kakor nekdo, ki je komu storil krivico, pa ni imel za to vzroka, zato išče in izmišlja, da bi kje iztaknil kakov vzrok, da bi utešil svojo pekočo vest. Teh ljudij sploh nikdo več ne praša o teh rečeh in je čudno, da jo znova pogrevajo.

(Tolmači pri tržaškem sodišču.) Tržaško višje deželno sodišče je imenovalo tolmače, in sicer dr. L. Savo za hrvatsko-srbski jezik, dr. H. Breitenrja za nemški in vpokojenega profesorja Fr. Pastrello za nemški in francoski jezik.

(V tržaško pristanišče) so v ponedeljek pod poveljstvom podadmirala Minutilla pripeljali vojni ladiji »Kaiserin und Königin Maria Theresia« in »Budapest« ter 13 torpedovk.

(Italijanska zastava in redarji.) V torek je bil rojstveni dan italijanskega kralja. Tem povodom je na italijanskem konzulatu v Trstu vihrala italijanska zastava. To je samo ob sebi umevno, toda neumevno je, pravi »Edinost«, čemu sta ob hiši veš ljubi dan stala dva redarja. Saj se vendar ni bilo treba bati demonstracije proti zastavi! Morda pa se je oblastvo balo demonstracije v nasprotnem smislu? Vsekako sta bila redarja pod zastavo znak tržaških razmer.

(Nov poštni urad) se odpre dne 1. aprila t. l. v Grgarju na Goriškem. Zvezo bode imel s Solkanom in Čepovanom.

(Dvojna narodnost.) Vlada je prepovedala tržaškim Lahonom vzditi ploščo v mestni hiši, »katero naj se uvekoveči spomin na 15. dan januarja t. l., ko so se zbrali italijanski in izdajski (naši odpadniki) zastopniki Istre in Furlanije, na protestnem shodu v tržaški občinski hiši. Na tej plošči naj bi bilo v kamen uklesano, da protestira italijanski narod Primorja proti eksistenci tujih ljudij (to smo mi Slovani) v teh pokrajinah. Vlada je odgovorila magistratovcem, da se pač smejo v dovoljeni meri prirejati demonstracije, manifestacije in protesti, a da se isti ne smejo uvekovečati v kamnu ali kovini. Nadalje da govori proti obstoječemu pravu avstrijskih narodov, da bi se nazivalo kak drug avtohtoni narod v Primorski tujim. — Ta vladin odlok je zopet poparil iredento in »Piccolo« že pretaka svoje krokodilje solze. Pravi, da je naravnost neumevno (!), kako more vlada prepovedovati ploščo in da je to sploh vedenje, kakor da vlada hoče protežirati še kako drugo narodnost v Primorju kakor italijansko. Na tak način da pripoznava vlada dve narodnosti v Primorski. Ta kruta vlada zares! Ako bi v tacih rečeh imel odločevati — forum »Piccolo«, bilo bi Primorje že davno brez — dvojne narodnosti!

(Mrtvega so našli) znanega tičarja L. Majdiča v baraki na dvorišču hiše št. 33 na Sv. Petra cesti. Pogrešali so ga že v soboto. Umrl je najbrž za kapjo.

(Pomnožitev tobačnih trafik.) Vlada hoče pomnožiti število tobačnih trafik, in sicer se bode ozirala v prvi vrsti na zapuščenice ponesrečenih delavcev in uslužbencev pri državnih podjetjih ter v službi ponesrečenih vojakov. Trafike bodo po možnosti dobivale tudi prodajavke v trafikah, ako so že 20 let opravljale ta posel.

(Razžalitev katoliške cerkve.) Minulo leto je »Marburger Zeitg.« ponatisnila iz »Bozener Zeitg.« strasten članek proti katoliški cerkvi. Državno

pravdnštvo v Bolcanu je tožilo oba bivša urednika imenovanih listov, H. Kordona in E. Ulricha zaradi razžalitve priznane cerkve. V torek sta bila pred porotnim sodiščem v Bolcanu obsojena vsak na tri mesece zapora.

(Proti delavskemu štrajku.) »Pol. Corr.« poroča, da na Švedskem pripravljajo nov zakon proti delavskemu štrajku. Sedanji zakon že določa dve leti zapora za onega, ki s silo pripravlja štrajk ali pa zabranjuje zopetno delo. Novi zakon pa bo še strožji, ker določa isto kazen tudi za poskušano silo. Zakon je, kakor omenja poročilo, naperjen proti socializmom, pomagal pa nič ne bo, ker soc. vprašanje se rešuje drugim potom.

(Tri italijanske socialiste) so zopet nedavno iztirali iz Švice. Povod je bil, ker so v nekem listu v Luganu objavili oklice s strastnimi napadi italijanske vlade. Vsi trije so bili člani izvrševalnega odbora socialističke zveze v Švici.

(Spalni vozovi tretjega razreda.) Švedska državna železnica hoče upeljati spalne vozove tretjega razreda, kakeršne imajo že v Rusiji in na Finskem.

(Človek in stroj.) Statistični zavod v Berlinu je izdal pred kratkim podatke o vseh po svetu v obrtu in prometu rabljenih gibalnih silah. Velikanska množitev strojev spada še le v zadnjih 25 let. Štiri petine vseh na svetu sedaj delujočih strojev je bilo izdelanih v zadnjih 25 letih. Avstro-Ogerska premore nad 20.000 parnih kotlov in okoli 4000 lokomotiv. Moč vseh parnih strojev nadomešča v Zedinjenih državah 9, na Angleškem 8, v Nemčiji 5 in v Avstro-Ogerski 2 milijona konjskih sil; vendar je tukaj izvzeta moč lokomotiv, kojih število znaša skupaj 400.000 in katerih moč je jednaka petim milijonom konjskih sil. Parni stroji vsega sveta izvršujejo delo, za katero bilo potrebnih 2000 milijonov ljudi, torej več kakor trojno število vseh delavskih močij na zemlji. Stroji torej rapidno izpodrivajo človeka in žival.

(Ekspedicijska v srednjo Azijo.) Ruska geografska družba pripravlja ekspedicijsko v srednjo Azijo. Ekspedicijska, ki je proračunjena na dve leti, odpotuje iz Petersburga pod vodstvom poročnika Kozlova koncem tega meseca v zapadno Mongolijo, puščavo Gobi in dalje do izvirov rumene reke.

(Najdražji robec) ima baje italijanska kraljica Margarita. Ta robec je pravi čudež čipkarske umetnosti. Cenijo ga na 72.000 gld.; trije umetniki so ga, kakor se trdi, delali 20 let. Robec je lahek kakor pero, in majhen, da se lahko zloži v zlat etui, ki ni večji od debelega fižola.

(Električno razsvetljena vas) Gotovo nekaj celo za naše čase originalna novica! Navadna, kmetijska vas tam v gorati in še celo »klerikalna« solnograški deželi se ponaša s popolno električno razsvetljavo; in to se je zgodilo brez sodelovanja kakega inženerja ali elektrotehnika. V St. Martinu — tako se namreč vas imenuje — biva priprosti kmetijski sin Peter in je brez studij, toda nadarjen samouk. Nakupil si je vse potrebne priprave in napeljal elektriko najprej po svoji hiši, potem pri sosedih, in nazadnje še po ulicah in celo v cerkvi. Ko se stemni, tedaj zažari cela vas v svitu električne luči in mogoče da še svetleje, kakor pri nas v Ljubljani.

(Nov avtomat.) Med čuda prihodnje pariške razstave štel se bo tudi ta-le avtomat: Vanj se vrže nek denar in se počaka mirno pred njim, dokler se ne sliši znamenje z zvonce. To pomeni, da je bil človek fotografiran; potem se počaka še nekoliko časa in po preteku četrte ure pride iz avtomata lična žepna rutica, v kateri je vtkan naš lastni portret.

## Društva.

(Podpornemu društvu za slovenske visokošolce na Dunaju.) (Konec.) Po 4 krone so darovali: Dr. Juri Kulterer, odvetnik v Velikovu, B. C. Rossbacher, trgovec v Celovcu, dr. Jan. Krašovec, odv. v Celju, Franc Goli v Idriji, Fran Konšek, c. k. poštar Trojana, Bernard Jeutl, zasebnik v Mariboru, dr. Jos. Vrečko, odvetnik v Celju, Anton Randigaj, vikar v Celju, Juri Beženšek, župnik v Čadramljah, Milka, Vera, Nada, Vinko v Ložu, Franc Omersa, trgovec v Kranju, dr. Andrej Vojska, c. k. nadsvetnik, Rudolfovo, Henrik Angerer, dekan v St. Lenartu na Koroškem, dr. Jos. Kušar in Franc Milčinski v Ljubljani, Mavril Mayr, pivovarnar v Kranju, Jurij Pfeifer v Rudolfovem, Janez Ogris, župnik v Kaplji pri Dravi, Vincenc König, lekarničar v Ma-

riboru, Vilibald Venedig, župnik v Ormužu, Fran Kadunc, župnik v Krašnji, Jos. Jeglič, c. k. davkar v Idriji, Karol Florian, knjigotrtec v Kranju, Josip Suman, c. k. dež. sol. nadz. v Ljubljani, Jakob Krušič, župnik v sv. Andražu, Ivan Kodre pri sv. Križu na Goriskem, Simon Gregorčič, kurat v Sedlu, Jakob Smolej, c. k. dež. sol. nadz. v p. v Ljubljani, Marija Marenčič v Kranju, Alojzij Sorč, c. k. poštar v Bovecu, M. Pirnat v Ljubljani, Matevž Preželj, župnik v Mavčičah, Anton Šantelj, c. k. prof. v Gorici, Janez Lukežič, dekan v Komnu. Po 2 kroni so darovali: Primož Pakiž, dež. poslanec v Sodražici, dr. Janez Lenoch, odvetnik na Dunaju, Fran Keaver Sajovitz, hotelir v Kranju, Martin Dežala v Idriji, Ada Vetrich v Bolzanu, Josip Boncelj, trgovec v Železnikih, Fran Gerstenmayer, c. k. davčni nadzor. v Črnomlju, Ivana Karčič v Žireh, Alojzij Šijavec, župnik pri Negovi, Janez Detischek v Poljčanah, Ivan Pušavec, c. k. sod. urad. Kranjska gora, Fran Gustin, trgovec v Metliki, Gothard Roth, župnik pri Stari cerkvi, Matija Jeriha, monsignor kanonik, Rudolfovo, dr. Julijan Kotzmuth, c. k. okr. zdravnik v Postojni, Otmar Skale, c. k. živinozdravnik Rudolfovo, Tomaž Kajdiž, dekan, dež. posl. v Moravčah, Amalija Jenko v Litiji, Josip Razboršek, dekan v Šmartnu pri Kranju, Josip Hočevan, kanonik v Novem mestu, Anton Božič, Radislavec, dr. Anton Mihalič, zdravnik v Ljutomeru. Po 1 krono so darovali: Jože Strojnik, župnik, Kučovan, Josip Ivančič, Ivan Skuhala in Alojzij Pavlin v Ljutomeru, Boncelj Fran, župni upravitelj v Drazgošah 3 krone, Anton Bratina v Doberdobi 2 krone 64 vin., Josip Jereb, župnik v pok. v Ljubljani 2 krone 80 vin., Lorenc Kristofič, župn. v Kovorju 3 krone. — Blagim darovalkam in darovalcem bodi najiskrenejša zahvala za toliko daril. Daljne darove bo hvaležno sprejemal vč. gosp. Franc Jančar, monsignor, papeški častni komornik itd. Dunaj I. Singerstrasse 7.

## Gospodarska organizacija.

Hranilnica in posojilnica v Žireh nad Idrijo je imela v mesecu februarju:

sprejemkov . . . . . gld. 3231.84  
in izdatkov . . . . . » 3093.15

tedaj denarnega prometa . . . . . gld. 6324.99

Hranilnih vlog se je v tem mesecu vložilo gld. 2199.—, vzdignilo pa gld. 300.— in je stanje hranilnih vlog konec meseca januarja goldinarjev 4955.—.

Posojil se je dalo gl. 2790.—, vrnilo pa nič in je stanje koncem meseca februarja gld. 5180.—.

Naloženega denarja ima posojilnica goldinarjev 1000.—.

Članov ima posojilnica 102.

Hranilnica in posojilnica v Črnem Vrhu nad Idrijo imela je v mesecu februarju:

prejemkov . . . . . K. 2.147.40  
in izdatkov . . . . . » 1.355.95

toraj denarnega prometa . . . . . K. 3.503.35

Hranilnih vlog se je vložilo K. 1562.—, vzdignilo pa K. 724.52 in je stanje koncem meseca februarja K. 75.346.18.

Posojil se je dalo K. 493.78, vrnilo pa K. 350.— in je stanje koncem meseca febr. kron 44.286.44.

Naloženega denarja ima posojilnica kron 30763.39.

Članov ima posojilnica 114.

Hranilnica in posojilnica v Leskovicah imela je v februarju:

prejemkov . . . . . gld. 1.143.41  
in izdatkov . . . . . » 1.124.66

torej denarnega prometa . . . . . gld. 2.268.07

Hranilnih vlog se je v tem času vložilo gld. 300.20, vzdignilo pa gl. 525.46, in je stanje gld. 7207.41.

Posojil se je dalo gld. 590.—, vrnilo pa gld. 526.— in je stanje gld. 8977.—.

Članov je 37.

## Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 16. marca. Nadvojvoda Ernst v Arco je tako opešal, da se je bati smrti.

Dunaj, 16. marca. »Linzer Volksblatt« je proti temu, da bi gornjeavstrijsko deželo pri spravnihih pogajanjih zastopal dr. Possler, nadalje naznanja stališče, ki ga zastopajo v tem pogledu gornjeavstrijski katoličani. Jedinakopravnost vseh narodov, skupni nemški armadni jezik in nemški jezik v parlamentu, sicer pa naj odločujejo dejanske potrebe posameznih narodov. Naznanjeni vladni pred-

logi to nameravajo. Parlament naj zopet prične delati, ljudstvo pa naj ostane katoliško in naj ga ne bega glasilka »Los von Rom!«

Dunaj, 16. marca. V mestnem zboru se je sinoči završila glavna razprava o načrtu za volilno preosnovo.

Lino, 16. marca. Pri deželnozborski dopolnilni volitvi za linški kmetijski okraj je bil izvoljen kandidat katoliške stranke dr. Maier s 76 glasovi.

Zader, 16. marca. Pri razpravi o proračunu šolskega zaklada v deželnem zboru je italijanska stranka popolnoma propadla. Črtali so tudi postavko za italijansko šolo v Spljetu.

Praga, 16. marca. Posl. Wohanka je imenovan namestnikom deželnega maršala. To je danes predsednik naznanil v dežel. zboru.

Levov, 16. marca. Deželni zbor preneha z zborovanjem dne 24. t. m.

Levov, 16. marca. Državni poslanec Trachtenberg, o katerem so pred nekaj dnevi listi poročali, da odloži svoj mandat, izjavlja v »Slovo Polskie«, da so vse te vesti neosnovane.

Budimpešta, 16. marca. Iz Semlina poročajo, da je mestni svet sklenil izgnati časnikarja H. Bresnitza.

Rim, 16. marca. »Messagero« sporoča, da slabost pri papežu zopet nastopa ter vznemirja zdravnike, vendar ni sedaj nobenega povoda za kako nevarnost.

Berolin, 16. marca. Avstrijski državni poslanec iz Galicije Viktor se je danes vstrelil v tukajšnjem hotelu. Denarne izgube pri spekulaciji so vzrok samomoru.

Berolin, 16. marca. Današnjega definitivnega pogreba kneza Bismarka se vdeleži tudi cesar Viljem.

Draždane, 16. marca. Grozen zločin se je pripetil tu minulo noč. Žena bivšega tramvayskega sprevodnika Böderja je minulo noč v njegovi odsotnosti zastrupila svoje štiri otroke v starosti 11, 5, 4 let in 6 tednov. Po dovršenem zločinu je skočila v Labo in utonila. Splošna beda je baje vzrok zločinu.

Haag, 16. marca. Poleg evropskih držav so povabljeni na mirovno konferenco tudi zvezne države severoameriške, Kitaj, Japan, Perzija in Sijam.

## Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m., srednji zračni tlak 736.0 mm.

| Dan | Čas opazovanja | Stanje barometra v mm | Temperatura v Celzijah | Vetrovi   | Obola | Padačina 24. ura v mm |
|-----|----------------|-----------------------|------------------------|-----------|-------|-----------------------|
| 15  | 9. zvečer      | 743.5                 | 8.5                    | sr. zah.  | jasno |                       |
| 16  | 7. jutraj      | 743.0                 | 1.0                    | sl. svzh. | jasno | 0.0                   |
|     | 2. popol.      | 740.0                 | 17.8                   | sl. vzh.  | »     |                       |

Srednja včerašnja temperatura 7.8, normale: 3.5°.

## Služba organista in cerkovnika

pri Sv. Križu tik Slatine

je razpisana do 1. maja. Prosilci, edino le samci in izprašani cecilijanci, naj se pri podpisnem osebno oglašijo do 9. aprila.

Franco Korošec,  
nadžupnik.

279 3-3

**Ivan Kordik**  
v Ljubljani,  
Prešernove ulice št. 10-14,  
priporoča svojo zalogo  
galanterijskega blaga  
in drobnine

posebno za kupčevalce, kakor tudi orodje za  
črevljarje in sedlarje, posebno na debelo po  
nizki ceni. 187 7-5

„Glasbena Matica“ v Ljubljani.

V nedeljo, dne 19. marca 1899 v Sokolovi dvorani „Narodnega doma“

III. redni koncert

pod vodstvom koncertnega vodje gosp. Mateja Hubada.

Pri koncertu sodelujejo: gosp. Aleksander Nosalewicz, operni pevec na Dunaji, bas; gosp. Julij Junek, cello, in g. Josip Procházka, klavir, učitelja „Glasbene Matice“, in pevski zbor „Glasbene Matice“.

Vspored:

1. Slovenske duhovne pesmi iz XVI. in XVII. stoletja:  
a) Matija Kastelic: „Ave, presvitla Marija!“ (iz leta 1678.) Mešan zbor. b) Primož Trubar: Napev „Deset zapoved“ (iz l. 1550.) c) Primož Trubar: „Oče naš“ (iz l. 1550.) Moški zbor. d) Adam Bohorič: „Jutranja“ (iz l. 1584.) Mešan zbor. e) Juri Dalmatin: „Kadar pride poslednji čas“ (iz l. 1584.) f) Juri Dalmatin: „Kaj žaluješ, srce moje?“ (iz l. 1584.) Mešan zbor. g) Janez Schweiger: „Hvala Bogu, moj čas je tu!“ (iz l. 1584.) h) Matija Kastelic: „Češčena si, Marija!“ (iz l. 1678.) Dvojni mešan zbor. (Za koncert priredil in harmonizoval Matej Hubad.)

2. Giuseppe Verdi: Arija za bas iz opere „Don Carlos“. S spremljevanjem klavirja poje g. Aleks. Nosalewicz.

3. Slovenske narodne pesmi za mešan zbor:  
a) „Rasti, rasti, rožmarin!“ Harmonizoval Matej Hubad. b) „Sem slovenska deklica.“ Harmonizoval Matej Hubad. c) „Meglica.“ Harmonizoval Oskar Dev. d) „Čukova ženitev.“ Harmonizoval Matej Hubad.

4. a) Anton Dvořák: „Andante“ iz koncerta za cello op. 104. S spremljevanjem klavirja. b) David Popper: „Vito“ za cello in klavir. Cello: gosp. Julij Junek, klavir: gosp. Josip Procházka.

5. L. Pachor: „Domovini.“ Mešan zbor.

6. a) Lyssenko: „Minajut dnij.“ Rusinska pesem. — b) Pet. Čajkovskij: „Serenada Don Juana.“ Ruska romanca. Poje s spremljevanjem klavirja g. A. Nosalewicz.

7. Slovenske narodne pesmi za mešan zbor:  
a) „Kadar boš na rajžo šel.“ Harmonizoval Stanko Pirnat. b) „Zagorska.“ Harm. M. Hubad. c) „Bog je stvaril zemljico.“ Harmonizoval Stanko Pirnat. d) „Srečno, srečno, ljuba moja!“ Harmonizoval Matej Hubad. e) „Potrkan ples.“ Harmonizoval Matej Hubad.

Začetek ob polu 6., konec ob polu 8. uri.

Cena prostorom izven naročbe: Sedež I. do III. vrste à 2 gld., IV. do VII. à 1 gld. 50 kr.; od VIII. nadalje in na galeriji à 1 gld. — Stojšča à 50 kr., dijaške in garnizijske vstopnice à 30 kr. — Program z besedilom duhovnih in narodnih pesmi po 20 kr. pri g. J. Lozarju in zvečer pri blagajni. — Vstopnice se dobivajo in naročbe sprejemajo v trgovini g. J. Lozarja na Mestnem trgu in na večer koncerta pri blagajni.

P. n. gg. naročniki naj se blagovole za svoje sedeže zglasti v trgovini g. J. Lozarja.

Žrebanje  
pojutrišnjem!

1. Glavni dobiček 100.000 kron vred.  
2. Glavni dobiček 25.000 „ „  
3. Glavni dobiček 10.000 „ „  
v gotovini z 20% odbitka.

Dunajske srečke à 50 kr.

priporoča

93 16—14

J. C. Mayer, menjalnica v Ljubljani.

Kupuje in prodaja vse zdolej zaznamovane efekte in druge vrednostne listine po dnevnem kurzu.

BANKA Makso Veršec  
v LJUBLJANI.

Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5, 10 goldinarjev. Giro-konto (hranilne vloge v tek. računu), obresti od dne do dne po 4 1/2%. Poštno-branilnične položnice na razpolago.

Dunajska borza.

Dne 15. marca.

|                                                |                 |
|------------------------------------------------|-----------------|
| Skupni državni dolg v notah                    | 101 gld. 10 kr. |
| Skupni državni dolg v srebru                   | 100 „ 8 „       |
| Avstrijska zlata renta 4%                      | 119 „ 95 „      |
| Avstrijska krona renta 4%, 200 kron            | 101 „ 10 „      |
| Ogerska zlata renta 4%                         | 119 „ 70 „      |
| Ogerska krona renta 4%, 200 „                  | 97 „ 80 „       |
| Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.        | 910 „ — „       |
| Kreditne delnice, 160 gld.                     | 368 „ 40 „      |
| London vista                                   | 120 „ 45 „      |
| Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj. | 58 „ 97 1/2 „   |
| 20 mark                                        | 11 „ 79 „       |
| 20 frankov (napoleonor)                        | 9 „ 55 1/2 „    |
| Italijanski bankovci                           | 44 „ 25 „       |
| kr. cekini                                     | 5 „ 67 „        |

Dne 14. marca.

|                                             |                 |
|---------------------------------------------|-----------------|
| 4% državne srečke l. 1853, 250 gld.         | 171 gld. 50 kr. |
| 5% državne srečke l. 1860, 100 gld.         | 158 „ — „       |
| Državne srečke l. 1864, 100 gld.            | 191 „ 75 „      |
| 4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron  | 99 „ 10 „       |
| Tisne srečke 4%, 100 gld.                   | 141 „ 25 „      |
| Dunavske vravnave srečke 5%                 | 130 „ 75 „      |
| Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878         | 108 „ 75 „      |
| Posojilo goriškega mesta                    | 112 „ — „       |
| 4% kransko deželno posojilo                 | 98 „ 25 „       |
| Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4% | 98 „ 10 „       |
| Prioritetne obveznice državne železnice     | 218 „ — „       |
| južne železnice 3%                          | 179 „ 20 „      |
| južne železnice 5%                          | 124 „ 70 „      |
| dolenjskih železnic 4%                      | 99 „ 50 „       |

|                                                  |                 |
|--------------------------------------------------|-----------------|
| Kreditne srečke, 100 gld.                        | 199 gld. 25 kr. |
| 4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.        | 170 „ — „       |
| Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.      | 20 „ 50 „       |
| Rudolfove srečke, 10 gld.                        | 28 „ — „        |
| Salmove srečke, 40 gld.                          | 85 „ 75 „       |
| St. Genois srečke, 40 gld.                       | 84 „ 75 „       |
| Waldsteinske srečke, 20 gld.                     | 60 „ — „        |
| Ljubljanske srečke                               | 24 „ — „        |
| Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.          | 155 „ 50 „      |
| Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v. | 3415 „ — „      |
| Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.               | 470 „ — „       |
| Akcije južne železnice, 200 gld. sr.             | 66 „ — „        |
| Splošna avstrijska stavbinska družba             | 114 „ — „       |
| Montanska družba avstr. plan.                    | 242 „ 65 „      |
| Trboveljska premorska družba, 70 gld.            | 191 „ — „       |
| Papirnih rubljev 100                             | 127 „ 25 „      |

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. Promese za vsako žrebanje. Kulaniina izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“  
l. Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni svati za dosedo kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti.  
naloženih glavnice.

Bilanca

„Hranilnega in posojilnega društva v Ptuiju, registr. zadruga z neomejeno zavezo“  
za XV. upravno leto 1898.

| Aktiva (imetje)                                   |          |     |           | Pasiva (dolгови)                                                    |          |     |           |
|---------------------------------------------------|----------|-----|-----------|---------------------------------------------------------------------|----------|-----|-----------|
|                                                   | gld.     | kr. |           |                                                                     | gld.     | kr. |           |
| 1. Hiša vlož. št. 346 Ptuj po odpisu 1% vrednosti | 47045    | —   |           | 1. Stanje glavnih deležev                                           | 2000     | —   |           |
| 2. Inventar te hiše po odpisu 20% vrednosti       | 1088     | —   | 48133     | 2. Stanje opravičnih deležev                                        | 50322    | 30  | 52322 30  |
| 3. Hiša vl. št. 52 Ptuj po odpisu 1% vrednosti    |          |     | 6371      | 3. Hranilne vloge s kapitalizovanimi obrestmi vred                  |          |     | 744720 08 |
| 4. Inventar v pisarnici po odpisu 20% vrednosti   |          |     | 96        | 4. Neizplačane obresti od glav. deležev                             |          |     | 49 50     |
| 5. Posojila zadružnikom                           |          |     | 790362 95 | 5. Za leto 1899 predplačane obresti                                 |          |     | 6807 33   |
| 6. Zaostale obresti od posojil                    |          |     | 5807 84   | 6. Penzijski fond za uradnike                                       |          |     | 2492 34   |
| 7. Naloženi denar pri drugih zavodih              | 32872 59 |     |           | 7. Splošni rezervni fond                                            | 15143 85 |     |           |
| 8. Nevzdignjene obresti od tega                   | 1182 30  |     | 34054 89  | 8. Spec. rezervni fond za slučajne zgube                            | 76305 21 |     | 91449 06  |
| 9. Naloženi denar v poštni hranilnici             | 2772 45  |     |           | in ker se je dal ostanek čistega dobička v znesku                   | 4550 94  |     |           |
| 10. Nevzdignjene obresti od tega                  | 11 90    |     | 2784 25   | vsled sklepa občnega zbora z dne                                    |          |     |           |
| 11. Prehodni zaeski                               |          |     | 601 71    | 9. sušca 1899 k posebnemu rezerv. fondu, znašata oba rezervna fonda | 96000    | —   |           |
| 12. Gotovina dne 31. decembra 1898                |          |     | 19371 81  | 9. Čisti dobiček leta 1898                                          |          |     | 9742 84   |
|                                                   |          |     | 907583 45 |                                                                     |          |     | 907583 45 |

Na Ptuiju, dne 31. decembra 1898.

280 1—1

Ravnateljstvo.

Kemične barve za sobne slikarje, barve za zidarje ima trdka BRATA EBERL v Ljubljani, Frančiškanske ulice, v največji izberi v zalogi. — Cene so nizke. 228 14 11—1

Janez Pivk, kuhar, na Selu št. 19, pošta Žiri, priporoča svoj lastni izdelek dobrega in naturalnega  
**brinjevca**  
po 1 gld. 15 kr. liter zadacanega in na kolodvor Škofja Loka postavljenega. 275 2—2

SLOVENCI,  
pristopajte k  
„Naši straži“!

Hlev  
za več konj, daje se v najem. 262 3—2  
2 hiši,  
jednonadstropni, kateri sta še več let davka prosti, sta na  
prodaj.  
**Stavbišče,**  
□ seženj po 3 gld., je na prodaj v Vodmatu.  
Več se izve pri Adolfu Hauptmann-u, v Ljubljani,  
Sv. Petra cesta 43

Najnovejše in najboljše  
**klobuke**  
za gospode in dečke 272 13—2  
izdelke prvih avstrijskih, nemških, italijanskih in  
angleških tovarn  
priporoča v največji izbi in po najnižjih cenah  
velespoštovanjem  
**C. J. HAMANN,**  
Mestni trg šte. 8.  
Zaloga klobukov  
c. kr. privilegov. tovarn za klobuke  
W. Ch. Pless, Dunaj, in Jos. Pichler, Gradec.  
Klobuki se izdelujejo natančno po označeni  
meri in obliki in se prevzemajo tudi stari klo-  
buki v barvanje in oblikovanje.